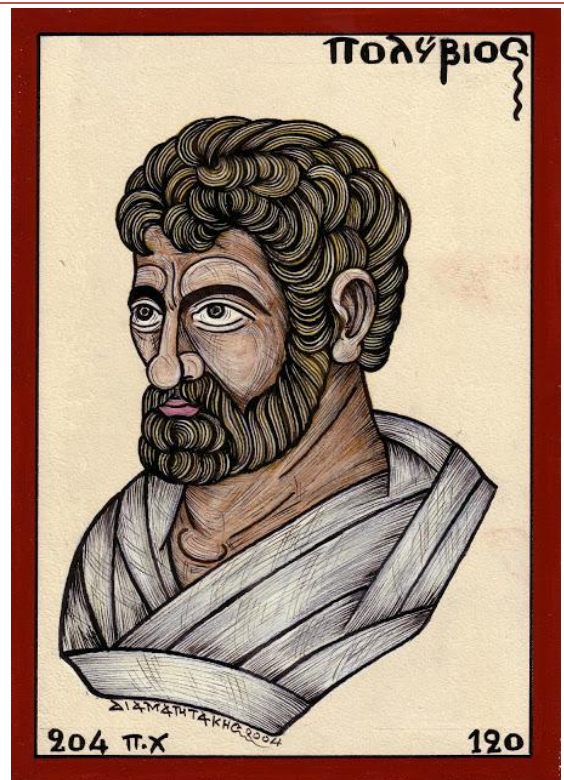

ΕΝΟΤΗΤΑ 3 - ΤΟ ΧΡΕΟΣ ΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΟΥ

Σύνδεση με προηγούμενα :

- ✚ Στη 2^η ενότητα γνωρίσαμε ένα ιστορικό πρόσωπο (**Θεμιστοκλή**) και τον πρωταγωνιστικό του ρόλο σε μία καθοριστικής σημασίας αναμέτρηση, που επηρέασε αποφασιστικά την ιστορική πορεία όχι μόνο της Ελλάδας αλλά και ολόκληρης της Ευρώπης.
- ✚ Όσα αναφέρονται σχετικά με τη ναυμαχία της Σαλαμίνας και τους Περσικούς πολέμους γενικότερα τα γνωρίζουμε από τους αρχαίους ιστορικούς (βασικά από τον Ηρόδοτο, αλλά και από τον Πλούταρχο, κ.ά.).
- ✚ Στην παρούσα ενότητα θα γνωρίσουμε τις απόψεις ενός ιστορικού της ελληνιστικής εποχής, ο πρώτος που δηλώνει ρητά πως γράφει παγκόσμια ιστορία. Στην αρχή του έργου του «Ιστορίαι» επισημαίνει το χρέος του ιστορικού να είναι αντικειμενικός. Πρότυπό του από άποψη αντικειμενικότητας υπήρξε ο Θουκυδίδης.

Εν μὲν τῷ λοιπῷ βίῳ

ἴσως οὐκ ἂν τις ἐκβάλλοι τὴν τοιαύτην ἐπιείκειαν.

Δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα

→ **εἶναι** φιλόφιλον καὶ φιλόπατριν
καὶ

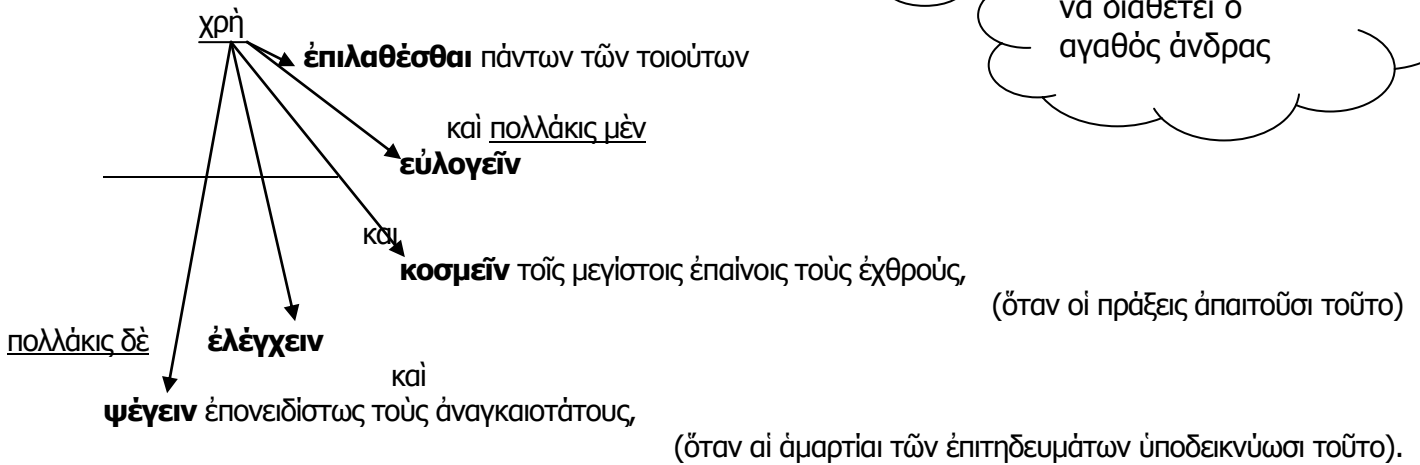
→ **συμμισεῖν** τοῖς φίλοις τοὺς ἐχθροὺς
καὶ

→ **συναγαπᾶν** τοὺς φίλους.

Οι αρετές που πρέπει να διαθέτει ο ιστορικός

καὶ

Ὅταν δὲ τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη τις,

Ἀρετὲς που πρέπει να διαθέτει ο αγαθὸς ἄνδρας

Ὡσπερ γὰρ (ζῶου ἀφαιρεθεισῶν τῶν ὄψεων) ἀχρειοῦται τὸ ὄλον,
 Οὕτως (ἀναιρεθείσης τῆς ἀληθείας ἐξ ἱστορίας) τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς γίνεται ἀνωφελὲς διήγημα.

Πότε ἡ ἱστορία χάνει τὴν ἀξία της; Με τι παρομοιάζεται;

Το χρέος του ιστορικοῦ

Ἐν μὲν οὖν τῷ λοιπῷ βίῳ	Στὴν υπόλοιπη, λοιπόν, ζωὴ
τὴν τοιαύτην ἐπιείκειαν ἴσως οὐκ ἂν τις ἐκβάλλοι·	δε θα μπορούσε κάποιος να αποβάλλει αὐτοῦ τοῦ εἶδους τὴν εὐνοία (πρὸς γνωστούς και φίλους)·
καὶ γὰρ φιλόφιλον εἶναι δεῖ τὸν ἀγαθὸν ἄνδρα καὶ φιλόπατριν	γιατί, πράγματι, ο ἀγαθὸς ἄντρας πρέπει να ἀγαπάει τοὺς φίλους του και τὴν πατρίδα του
καὶ συμμισεῖν τοῖς φίλοις τοὺς ἐχθροὺς	και να μισεῖ τοὺς ἴδιους ἐχθροὺς που μισοῦν και οἱ φίλοι του
καὶ συναγαπᾶν τοὺς φίλους·	και να ἀγαπά τοὺς ἴδιους φίλους (που ἀγαποῦν και οἱ φίλοι του)·
ὅταν δὲ τὸ τῆς ἱστορίας ἦθος ἀναλαμβάνη τις,	ὅταν, ὅμως, κάποιος ἐπωμίζεται τὸ χαρακτῆρα του ιστορικοῦ
ἐπιλαθέσθαι χρῆ πάντων τῶν τοιούτων	πρέπει να τα ξεχάσει ὅλα αὐτά
καὶ πολλάκις μὲν εὐλογεῖν καὶ κοσμεῖν	και πολλές φορές πρέπει να ἐπαινεῖ και να τιμᾷ

τοῖς μεγίστοις ἐπαίνοις τοὺς ἐχθρούς,	με τους μεγαλύτερους επαίνους τους εχθρούς,
ὅταν αἱ πράξεις ἀπαιτῶσι τοῦτο,	ὅταν οι πράξεις το απαιτούν,
πολλάκις δ' ἐλέγχειν καὶ ψέγειν ἐπονειδίστως τοὺς ἀναγκαιοτάτους,	και πολλές φορές να κατακρίνει και να κατηγορεί, με τρόπο που ντροπιάζει, τους στενοὺς συγγενείς,
ὅταν αἱ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἀμαρτίαι τοῦθ' ὑποδεικνύωσιν.	ὅταν τα σφάλματα στις πράξεις τους αὐτό υποδεικνύουν.
Ὡσπερ γὰρ ζώου τῶν ὄψεων ἀφαιρεθεισῶν	Ὅπως ακριβῶς, ὅταν ἕνας ζωντανός οργανισμός χάσει τα μάτια του
ἀχρειοῦται τὸ ὄλον,	αχρηστεύεται ολόκληρος,
οὕτως ἐξ ἱστορίας ἀναιρεθείσης τῆς ἀληθείας	έτσι κι ἀπὸ την ἱστορία αν αφαιρεθεῖ η ἀλήθεια
τὸ καταλειπόμενον αὐτῆς	ὄ,τι ἀπομένει ἀπὸ αὐτὴν
ἀνωφελὲς γίνεται διήγημα.	γίνεται ἀνώφελο (ασήμαντο) διήγημα.

Πολύβιος, Ἱστορία 1.14.4-7

B1 ΛΕΞΙΛΟΓΙΚΟΣ ΠΙΝΑΚΑΣ

κόσμησις= διακόσμηση

κοσμητικός= αὐτός που χρησιμεύει για διακόσμηση

κοσμιότητα= φρονιμάδα, ευπρέπεια, σεμνότητα

κοσμικός= αὐτός που σχετίζεται με την κοινωνία, αὐτός που αναφέρεται στη ζωή πάνω στη γη

κοσμογονία= η δημιουργία του κόσμου, κάθε γεγονός που αλλάζει ριζικά μια κατάσταση

κοσμογραφία= σύνολο περιγραφῶν που αφοροῦν τον κόσμο, βασικές γνώσεις κοσμογραφίας

κοσμοκράτορας= αὐτός που κυριαρχεῖ στον κόσμο

κοσμοπολίτης= πολυταξιδεμένος, αὐτός που θεωρεῖ πατρίδα του τον κόσμο ὅλο

ακοσμία= ἔλλειψη κοσμιότητας, ἀπρέπεια, ἀταξία

υπόκοσμος= οι ἄνθρωποι που ανήκουν στα κατώτατα στρώματα της κοινωνίας, κυρίως ἀπὸ ἠθική ἀποψη

κοσμικότητα= η ιδιότητα του κοσμικοῦ τύπου, η ἀγάπη για κοσμική ζωή

κοσμοθεωρία= θεωρία φιλοσοφική για την ουσία του κόσμου, θεωρία ἢ στάση που υιοθετεῖ κάποιος ἀπέναντι στη ζωή

κοσμοσωτήριος= σωτήριος για ὅλο τον κόσμο

κοσμοϊστορικός= αὐτός που σημάδεψε την ἱστορία του κόσμου, αὐτός που αναφέρεται στην ἱστορία του κόσμου

κοσμοναύτης= αστροναύτης

κοσμοκαλόγερος= μοναχός που δεν ζει σε μοναστήρι, αὐτός που ζει στον κόσμο σαν μοναχός, ο χωρίς φίλους και συγγενείς

απόκοσμος= αυτός που αποτραβήχτηκε και ζει από τον κόσμο, αυτός που θεωρείται ότι δεν ανήκει σε αυτόν τον κόσμο

ΑΣΚΗΣΕΙΣ

1. Να συμπληρώσετε τα κενά των προτάσεων με τον κατάλληλο τύπο από τη λέξη στη παρένθεση:

- α. Τοῖς (φύλαξ) οὐ προσήκει ὕπνος.
β. Μὴ τρίβε τὴν ψυχὴν ταῖς (φροντίς).
γ. Ἐξ (όνυξ, γεν. εν.) τὸν λέοντα γινώσκεις.
δ. Κρίνε τοὺς ἀνθρώπους μὴ ταῖς (ἐσθής), ἀλλὰ τοῖς ἔργοις.
ε. Ἐκ τῶν πτερῶν γινώσκει τις τὸν (ὄρνις)
στ. Παρὰ τοῖς (Ἄραψ) αἱ κάμηλοι τίμιαί εἰσιν.
ζ. Ὁ ὄνος τῆ (σάλπιγξ) τοὺς (κήρυξ) μιμεῖται.
η. Ἐκαστος των (Κύκλωψ) ἓνα οφθαλμὸν ἔχει.
θ. Οἱ μάχονται τοῖς (ὁ δράκων, ὁ λέων).
ι. Ἡ τῆς ἐορτῆς φαιδρότης τῆ διαλύεται (ἡ ἔρις).
ια. Ἡ Ἥρα τῆ τῶν ἄλλων θεῶν διαφέρει (ἡ σεμνότης).
ιβ. Ὡ ἀρπακτικέ, διατὶ κατατρώγεις τὸ ἥπαρ τοῦ Προμηθέως (ὁ γύψ);
ιγ. Ἐν τῆ Ξέρξου στρατιᾷ Πέρσαι καὶ καὶ εἰσιν (ὁ Ἄραψ -ὁ Αἰθίοψ).
ιδ. Ἐν ταῖς αἷμα ῥέει (ἡ φλέψ).
ιε. Περὶ τὰ στέρνα οἱ στρατιῶται τοὺς ἔχουσιν (ὁ θώραξ).
ιστ. Ὁ ἀετὸς ἰσχυροὺς ἔχει (ὁ ὄνουξ).
ιζ. Ὁ διδάσκαλος χρήται τῷ ἵνα γράφει (ὁ πίναξ - τὸ γράμμα).
ιη. Θαυμάζω σε διὰ τὴν τοῦ χαρακτήρος (ἡ πραότης).
ιθ. Τούτου τοῦ ἢ μήτηρ Εὐκλεία λέγεται (ὁ παῖς).
κ. Ἡμεῖς πολλὰς διὰ τὴν σωτηρίαν ἔχομεν (ἡ ἐλπίς).
κα. Ὁ κόραξ καὶ ὁ γύψ εἰσιν (ὁ ὄρνις).

2. Να συμπληρωθεῖ ο σωστός τύπος των ουσιαστικῶν που βρίσκονται σε παρένθεση.

- α) Αἰγύπτιοι προσέπλευσαν σὺν (ἄσπις) ποδήρεσιν.
β) Περὶ Συρίας διηγησόμεθα, ὅπου σῖτος πολὺς καὶ πρόβατά ἐστι καὶ (φοῖνιξ) οἱ καρποφόροι.
γ) Προσεκαλέσαντο τὴν (γυνή) πρὸς ἄρχοντα.
δ) Οἱ δημαγωγοὶ παρὰ τοῖς δήμοις εἰσιν ὥσπερ οἱ (κόλαξ) παρὰ τοῖς τυράννοις.
ε) Παραγενόμενοι οἱ (ποιμὴν) ἐξέβαλον αὐτάς.
στ) (ῥήτωρ) πολυφθόγγους ὡς ἰχθύας ἀφώνους ὀρώμεν ἐπὶ Σοί, Θεοτόκε.
ζ) Ἄγγελοι μετὰ τοῦ (ἀστήρ) ὁδοιποροῦσι.
η) Τίμα τὸν (πατήρ) σου καὶ τὴν (μήτηρ) σου.
θ) Σωκράτης χρήται τῷ (τὸ παράδειγμα).
ι) Σὺ εἶ καὶ ἡμεῖς οὐ τιμῶμεν τοὺς (ὁ κόλαξ).
κ) Οὗτοι ἔπιπτον εἰς τὰς (ἡ φλόξ).
λ) Οἱ ἐμάνθανον τὰ (ὁ παῖς, τὸ μάθημα).
μ) Οἱ Αἰγύπτιοι εἰσέπλευσαν σὺν τοῖς ποδήρεσιν (ἡ ἄσπις).

3. Να σχηματίσετε τις πτώσεις που ζητούνται για κάθε ουσιαστικό.

✚ ὁ κόραξ: (γενική ενικού) / (ονομαστική πληθυντ.) / (δοτική πληθυντικού)

✚ ἡ ἐλπίς: (δοτική ενικού) / (γενική πληθυντικού)

✚ ὁ γύψ:(αιτιατική ενικού) / (αιτιατική πληθυντικού)

✚ ὁ πατήρ: (δοτική ενικού) / (γενική πληθυντικού) / (δοτική πληθυντικού)

✚ ὁ αὐτοκράτωρ: (γενική ενικού) / (δοτ. πληθυντικού)

✚ ὁ ἄξων: (δοτική ενικού) / (κλητική ενικού)

✚ ὁ χειμών: (γενική ενικού) /(αιτιατική πληθυντικού)

✚ τὸ πλῆθος: (γενική ενικού) /(δοτική ενικού)/ (ονομαστ. πληθυντ.)

Πού θα μου πάει; Θα
την μάθω και την
γ' κλίση.
Αν υπάρχει και
δ' κλίση τη ...βάψαμε

Η διδάσκουσα Γ. Δανιήλ